

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ

ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਜੇ.ਐਲ. ਕਪੂਰ ਜੇ.ਜੇ. ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, -ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1954 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 66

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ (1947 ਦਾ II) ਧਾਰਾ 6- ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ, ਪਰ ਆਦਤਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਨਹੀਂ-ਦੇਵੇਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ-ਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ-ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ-ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 6(1) ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 5(1)(d) ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਸੀ। ਆਦਤਨ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ, ਇਸ ਲਈ, ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ 50 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਦਾਲਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਵੈਚਲਿਤ ਰਸਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜਾਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਤਰਾਸਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਬਾਸਦੇਓ ਅਗਰਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਸਮਰਾਟ (1945 F.C.R. 93), ਗੋਕੁਲਚੰਦ ਦਵਾਰਕਾਦਾਸ ਮੋਰਾਰਕਾ ਬਨਾਮ ਦ ਕਿੰਗ ((1948) L.R. 75 I.A. 30), ਯੂਸੇਫ਼ਲੀ ਮੁੱਲਾ ਨੂਰਤੋਏ ਬਨਾਮ ਦ ਕਿੰਗ ((1949) L.R. 76 I.A. 158), ਹੋਰੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ

ਬਨਾਮ ਦ ਕ੍ਰਾਊਨ (1939 F.C.R. 159) ਅਤੇ ਬਸੀਰੁਲ ਹੱਕ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (1953 S.C.R. 836), ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਮੰਨਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 31 ਦਸੰਬਰ, 1953 ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ, 540 ਆਫ 1953, ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਹੁਕਮ, ਮਿਤੀ 14 ਸਤੰਬਰ, 1953, ਅਦਾਲਤ ਆਫ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1953 ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 13/1-10/3 ਵਿੱਚ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ: ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੋਕਤ ਹੁਸਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ: ਮਸੱਜਰ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਟੀ.ਐਮ.ਸੇਨ,

ਫੈਸਲਾ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 31 ਦਸੰਬਰ, 1953 ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਐਕਟ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਥੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ (1947 ਦਾ ਐਕਟ 2) ਦੀ ਧਾਰਾ 6(1) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ: -

“ਇਹ ਕਿ, ਤੁਸੀਂ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਫਤਿਹਪੁਰ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਦੇ ਪਟਵਾਰੀ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਆਦਤ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਤੁਸੀਂ 50 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 19 ਮਾਰਚ, 1953 ਨੂੰ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ, ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. , ਪਿੰਡ ਫਤਿਹਪੁਰ ਰਾਜਪੂਤਾਨ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਅਹਾਤਾ ਨੰਬਰ 10 ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਨਾਲ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਦੇ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਸਾਬਕਾ ਪੀ.ਏ. ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1)(a) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤੁਹਾਡੇ ਫਰਜ਼ ਦਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ।”

ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ, ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ 19 ਮਾਰਚ 1953 ਨੂੰ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਵਿਖੇ 50 ਰੁਪਏ ਲਏ ਸਨ। -

“ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 5(1)(ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼, ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ। ”

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੁਲਤ, ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:-

"ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਆਦਤ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਹੈ।"

ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ 50 ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲੰਘ ਚੁੱਕੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ 50 ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਆਦਤਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਵੀ ਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਮੰਜੂਰੀ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ:-

“ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਹੈ ਕਿ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਕੰਬੋਹ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਅਜੈਬਵਾਲੀ ਨੇ ਇੱਕ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਸਰਦਾਰ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਤੋਂ 10-10 ਰੁਪਏ ਦੇ 5 ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਵਿੱਚ 50 ਰੁਪਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਕਮ ਪਿੰਡ ਫਤਿਹਪੁਰ ਰਾਜਪੂਤਾਂ, ਤਹਿਸੀਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਉਕਤ ਸਰਦਾਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸਰਦਾਰ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਹਾਤਾ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਅਨੁਕੂਲ ਰਿਪੋਰਟ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਸਰਦਾਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਪਟਵਾਰੀ ਨੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ, ਆਈ.ਐਨ.ਐਨ.ਕਸਯਪ, ਐਸਕਵਾਇਰ (Esquire) ਆਈ.ਸੀ.ਐਸ., ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸ: ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਪਟਵਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ."

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(1) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ:-

"ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 165 ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ, ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ।"

ਧਾਰਾ 5(1)(a) ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਦਤਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5(1)(d) ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕੋਈ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕੇਵਲ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ 50 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 5 (1) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਧਾਰਾ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਸੀ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੀ ਆਦਤ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਹੇਠ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਤੇ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਇੱਕਲੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸੀ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀ।

ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਰਸਮੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ: (*ਬਾਸਦੇਓ ਅਗਰਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਸਮਰਾਟ* ((1945) F.C.R. 93, 98) । ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਸਬੂਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜਾਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। *ਗੋਕੁਲਚੰਦ ਦਵਾਰਕਾਦਾਸ ਮੇਰਾਰਕਾ ਬਨਾਮ ਦ ਕਿੰਗ* ((1948) L.R. 75 Indian Appeals 30, 37) ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ:

"ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਨਜ਼ੂਰੀ, ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 23 ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਥ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੱਥ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ।

ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਮਲਾ ਹੈ; ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਖਤਿਆਰ ਹੈ।"

ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਤਰਾਸਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। *ਯੂਸੇਫ਼ਲੀ ਮੁੱਲਾ ਨੂਰਭੇਏ ਬਨਾਮ ਦ ਕਿੰਗ* ((1949) L.R. 76 Indian Appeals 158) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂਖੇਰੀ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ਾਖੇਰੀ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੈਧ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਧੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਮਤਲਬ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਕਾਰ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਅਸਥਿਰ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(1) ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 5(1)(ਡੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ

ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਆਦਤਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਜੁਰਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। *ਹੇਰੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕਰਾਊਨ* ((1939) F.C.R. 159) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 409 ਅਤੇ 477A ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ, ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਦਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਭੁੱਲਣ ਲਈ ਉਸ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਖਾਤਾ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਧਾਯਤੀ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਨੋਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਾ 477A, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 270(1) ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਧਾਰਾ 409, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਪੁਰਾਣੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਰੋਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 477 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਧਾਰਾ 409 ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਸੀਰੂਤ ਹੱਕ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 195, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਭਾਵੇਂ ਉਸੇ ਤੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜੇਕਰ ਅਪਰਾਧ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੀ ਆਦਤ ਦੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ 50 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੇ ਜੁਰਮ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਦਾਲਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਆਦਤਨ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਨੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਦੇਸ਼, ਕਿਸੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਆਦਤਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦੇ ਜੁਰਮ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ 50 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਸਹੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ 50 ਰੁਪਏ ਦੀ ਗੈਰ-

ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦਾ ਧਾਰਾ 5(1)(d) ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ